

40 godina naših simpozija

Poštovani čitatelji,

U želji da i u našoj zemlji promičemo rezultate stručnog i znanstvenog rada, još smo prije četrdeset godina odlučili organizirati godišnja savjetovanja na kojima će naši stručnjaci moći prikazati svoje radove i iskustva. Početak je bio u Beogradu 1967. kada je na našem prvom simpoziju o primjeni goriva i maziva sudjelovalo 200 stručnjaka uz izlaganja 28 referata. Sljedeće je godine održan drugi simpozij u Zagrebu uz prisutnost 230 sudionika a izložen je 31 referat. Sljedeći je simpozij 1969. održan u Opatiji s 37 referata, zatim slijede Vrnjačka Banja, pa Sarajevo 1971., Bled i Split. Na 7. simpoziju u Splitu 1973. već je podijeljena tematika na onu tekućih i plinovitih goriva, dok je iduće 1974. u Opatiji održan 8. simpozij s tematikom tribologije i maziva. Izmjenjivanje tematike goriva i maziva nastavljeno je sve do danas. U Ohridu je 1976. održan 10. simpozij, a iza toga su svi održavani na našoj obali od Cavtata, Kupara, Dubrovnika, Splita, Šibenika i Zadra pa sve do Poreča, Pule i Rovinja.

U Puli je 1989. godine održan 23. simpozij s do sada najvećim brojem od čak 89 radova, a najveći udjel brojem sudionika imala je Opatija 1974. sa 480 i Ohrid 1976. godine sa 460 sudionika. Vrlo visoka posjećenost naših simpozija nastavljena je do 1990. godine kada je na našem 24. simpoziju bilo 470 registriranih sudionika.

Najugledniji inozemni gosti, sudionici naših simpozija i predavači, bili su na našem 8. simpoziju 1974. prof. Peter Jost, predsjednik Međunarodnog tribološkog savjeta i autor poznatog Jost izvještaja kojim je osnovana nova interdisciplinarna znanost tribologija, te prof. Bartz s Tehničkog fakulteta u Esslingenu i voditelj poznatih kolokvija o tribologiji u Esslingenu koji uživaju prvorazredan svjetski ugled, sudionik brojnih naših simpozija sve do današnjih dana. Na 8. simpoziju u Opatiji je prof. Jost izvijestio o iskustvima i rezultatima primjene mjera za smanjenje trenja i trošenja kojima su se u gospodarstvu ostvarile neočekivano velike uštede uz postizanje osjetno veće pouzdanosti i sigurnosti rada strojeva i vozila. Prof. Bartz je tada prvi put nastupio i izlagao o pojavi pitinga u kontaktima valjanja i klizanja.

Tematika koja je na našim simpozijima obrađivana uvijek je pratila razvoj tehnike i korištenja strojeva i vozila. Posebno je zanimanje i pažnja posvećivana uštedama u troškovima održavanja, pogonskim troškovima a kasnije se javljao i sve izraženiji interes za očuvanje i zaštitu okoliša i zdravlja. Tako se već od ranih 70-ih godina javljaju radovi s ciljem smanjenja emisije štetnih ispušnih plinova motora da bi ova tematika posljednjih više od deset godina poprimila iznimnu važnost. To se odrazilo na zahtjeve za ograničenje sastava štetnih sastojaka motornih goriva i maziva, sumpora, fosfora, olova. Brojni su radovi posvećeni pitanjima tehnologije pridobivanja naftnih prerađevina, motornih i energetskih goriva s posebnim naglaskom na utjecaj sve izraženijih nastojanja za očuvanjem okoliša i zdravlja. Izlaganja o analitičkim postupcima, njihovim ciljevima, mogućnostima i ograničenjima prisutna su na svim našim skupovima. Praćene su i promjene u konstrukcijama elemenata strojeva i vozila i posebno sustava za obradu ispušnih

plinova. Ne smijemo zaboraviti i niz vrijednih radova koji su pratili organizaciju i razvoj primjenskih istraživanja na ispitnim uređajima u laboratorijima i ispitnim stanicama gdje su naši istraživači s velikim entuzijazmom osvajali nova znanja i pratili svjetske trendove. Tako je već davne 1974. na našem VIII. simpoziju u Opatiji izvještavano o rezultatima ispitivanja triboloških svojstava zupčaničkih ulja u jednom od ispitnih laboratorija u našoj zemlji korištenjem FZG uređaja za zupčanička ulja koji kao ispitne elemente koristi zupčanike. Ove smo godine imali zadovoljstvo pratiti izlaganje prof. Michaelisa, jednog od pionira koncipiranja i konstrukcije ispitnog FZG probnog stola. Tema izlaganja je bila razvoj postupaka ispitivanja svojstava zupčaničkih ulja na FZG uređaju s ciljem postizanja veće selektivnosti ocjene glede razine svojstava čvrstoće mazivog sloja i otpornosti na pojavu mikropitinga. Uvođenje sustava osiguranja kvalitete i potom sigurnosti i poslovne izvrsnosti u suglasju s međunarodnim ISO normama nalazi se u programima izlaganja naših simpozija već od prvih početaka njihove primjene u svijetu.

Izlaganja na našim simpozijima su bila uvijek praćena odgovarajućim audiovizualnim pomagalicama primjerenim vremenu. Tako su predavači prvih simpozija uz svoje nastupe pretežito koristili projekcije prozirnih predložaka. Pojedini ambiciozniji su svoja izlaganja pratili i projekcijama dija pozitivna u bojama. Razvojem audiovizualnih pomagala izlaganja naših predavača postajala su sve bolje opremljena što je uz većinom vrijedne sadržaje činilo naše stručno znanstvene skupove uvijek vrlo atraktivnima. Razvojem mogućnosti koje je pružala informatička i računalna tehnika sve su se uspješnije služili i naši autori te su tako izlaganja na našim simpozijima dobro slijedila svjetske domete.

Na našem 22. simpoziju na temu maziva u Opatiji 1988. uvedeno je simultano prevođenje svih izlaganja s engleskog jezika na hrvatski i obrnuto, što je održano sve do današnjih dana. Za naš 23. simpozij 1989. godine su svi simpozijски materijali i publikacije pripremani za tisak na vlastitom računalu u uredu Društva, a to se nastavilo do danas.

Nakon raspada bivše Jugoslavije nastavljena je tradicija organizacije redovnih simpozija koji se svake godine održavaju u Hrvatskoj.

Sudionici naših simpozija, premda u znatno izmijenjenim okolnostima zbog promjena strukture industrije te strojeva i vozila, a slijedom toga i velikim promjenama u potrošnji, karakteristikama i svojstvima goriva i maziva, međusobno izmjenjuju iskustva i znanja. Sudjeluju u stručnim raspravama ali i ne manje važnom uspostavljanju poslovnih i osobnih veza i prijateljskom druženju pa su tako naši simpoziji postali i opće prihvaćeno mjesto za obavljanje poslovnih razgovora.

Sjetimo se i naših istaknutih članova koji nisu više među nama, a svojim su djelovanjem i zalaganjem iznimno doprinijeli uspjehu našeg stručnog i društvenog djelovanja. Posebno bih želio istaknuti dr. Ivana Zamberlina i prof. Josipa Verčona.

Na kraju izražavam osobno zadovoljstvo što sam sudjelovao na svim našim simpozijima od prvog 1967. godine pa sve do ovog četrdesetog u Puli.

Vaš urednik Ivo Legiša